

El Consell General del Principat d'Andorra ha tombat, per segon any consecutiu, els pressupostos de l'estat. Aquest fet inusual ha obligat el cap de govern, Jaume Bartumeu, a convocar eleccions anticipades el mes d'abril, dos anys abans de la data prevista.

Andorra contra les cordes

Prova de foc per a l'estabilitat d'Andorra. Després de catorze anys d'hegemonia del Partit Liberal d'Andorra (actualment Coalició Reformista), el Partit Socialdemòcrata va arribar al poder a les eleccions passades, el 2009. Durant aquests dos anys, la política andorrana ha estat marcada per la crispació i les acusacions de sabotatge entre les diverses formacions. Tot això mentre el país no ha disposat de fons per a prendre mesures contra la crisi i el deute públic ha crescut fins a 1.200 milions d'euros. S'han perdut uns 6.000 llocs de feina, i això ha fet que, per primera vegada, hi hagi desocupació no desitjada a Andorra. És una situació nova per al país, que no havia viscut un moment polític tan delicat d'ençà de les negociacions per la Constitució del 1993.

Aritmètica complicada. A les eleccions del 2009, el Partit Socialdemòcrata, actualment al govern, va obtenir 14 escons, la majoria relativa; Coalició Reformista, hereva del PLA, 11; i Andorra pel Canvi (APC) –sorgit just abans de les passades eleccions i encapçalat per Eusebi Nomen– en va obtenir 3. Amb aquesta aritmètica el Consell General es va trobar en una situació d'empat entre executiu i oposició.

Aquest bloqueig ha portat a l'aplicació de les dotzenes parts, un mecanisme que divideix el pressupost mes a mes. Ara bé, aquesta és una situació temporal que, com remarca el líder d'APC, Eusebi Nomen, “la llei només preveu per a un any”, fet que dificulta l'aplicació de polítiques que ha de dur a terme

un estat. De manera que, als pressupostos del 2010, les posicions ja van quedar ben definides. El PS va mirar d'aprovar el pressupost, però l'oposició va votar-hi en contra, perquè, segons Nomen, a partir de la investidura del cap de govern, el PS “va excloure tothom”. Per contra, segons Jaume Bartumeu l'únic objectiu de l'oposició “és fer-nos fora del govern, i els és igual el pressupost: només volen bloquejar-lo”.

Fet i fet, tots pensaven que feien el millor per al país. Però la realitat és que han estat dos anys, pràcticament, de paràlisi de l'executiu, tot i que Bartumeu afirma que “hem fet més coses nosaltres en dinou mesos que no van fer els liberals-conservadors en catorze anys”. El PS ha aprovat dues lleis de gran importància

per a la integració d'Andorra en l'escena internacional: la d'intercanvi d'informació fiscal a la demanda i la de reforma tributària. Dos grans avenços per al país, encara que no hagi estat suficient a causa de la crisi financera i del problema econòmic que ha comportat. A aquesta situació hi hem d'afegir un endeutament superior al previst, motivat per l'aplicació de les dotzenes parts.

Jaume Serra, conseller general de CR, explica per quina raó van votar contra els pressupostos: “El motiu sempre és el mateix, el pressupost és el resultat d'una aposta política, i si no tenim confiança en la política del govern, no podem fer res més sinó votar contra els pressupostos.”

Canvis legislatius necessaris. Aquesta situació es podria reproduir si no s'introdueixen canvis en la llei electoral. En primer lloc, el nombre de consellers generals és parell, i podria tornar-hi a haver un empat tècnic en qualsevol comicis. Aquesta aritmètica es va establir a la Constitució del 1993, de manera que caldria fer una reforma constitucional. D'una altra banda, Andorra és un país de pols oposats políticament però també socialment, una circumstància que hi ha privat el tradicional benfer que hi ha al Parlament de Catalunya entre les forces polítiques. Al Principat d'Andorra, la possibilitat d'acords de país entre les dues grans forces polítiques és, ara per

Andorra viu moments de convulsió política. El govern socialdemòcrata ha avançat les eleccions arran de la impossibilitat d'aprovar els pressupostos de l'estat, per segon any consecutiu.

El sistema electoral de repartiment de consellers nacionals ha menat a un empat tècnic entre el govern i l'oposició.

ara, impossible. És l'etern dilema entre progressistes i conservadors. Tot això en un país on la política és, comparada amb uns altres països, molt més pròxima al ciutadà. Encara avui, el porta a porta és una de les armes de propaganda electoral més efectives. A més, a les eleccions generals andorranes, l'índex de participació supera el 80%.

La prova de foc. L'abril vinent serà, ben probablement, una batalla entre dos. Al camp socialdemòcrata, l'actual cap de govern apunta com a cap de llista, i el partit ja treballa per a repetir un acord de coalició amb Renovació Democràtica, a la qual es podrien afegir els Verds. Aquest darrer grup veu en aquesta coalició la possibilitat d'accedir al Consell General per primera vegada. Quant a l'oposició, la situació és més complexa. Coalició Reformista afronta un problema de cohesió interna que fa anys que arrossega. De les escissions, en van sorgir diverses formacions, algunes d'àmbit nacional –com el Partit Reformista d'Andorra– i algunes altres d'àmbit territorial –com ara la Unió

pel Poble (Escaldes-Engordany), Grup Democràtic Parroquial (la Maçana) i Unió Laurediana (Sant Julià de Lòria). Segons Jaume Serra, conseller general de CR, “és important que Andorra tingui un projecte d'alternativa de govern al Partit Socialdemòcrata, i això ha de passar per una opció de centre-dreta capaç d'aplegar totes aquestes forces que no són socialistes”.

Tot apunta a una gran coalició sota el nom de Nou Centre. El candidat de CR a les eleccions passades, Joan Gabriel, ja ha anunciat que deixa la política i que no es tornarà a presentar. En aquest context, el principal candidat de l'oposició encara és una incògnita. Sonen diversos noms per a substituir-lo, com ara Ladislau Baró, Jordi Cinca i Antoni Martí. Però el moviments no s'acaben aquí. Aquests dies hi ha hagut converses entre CR i APC a escala nacional. Les llistes territorials han estat el primer camp de tempteig entre les dues formacions. Ja s'han tancat acords de coalició a Encamp i Andorra la Vella, els principals feus dels socialistes a les territorials.

Expectatives electorals. La possibilitat que el PS perdi la capital sembla quasi nul·la. Però no es descarta cap sorpresa. En canvi, a Encamp, el marge és menor i podria passar que el centre-dreta guanyés els dos consellers generals territorials de la parròquia. No obstant això, hi ha nombrosos partidaris d'estendre la coalició a la llista nacional. Per exemple, Jaume Serra, que assegura que “no pots anar amb un discurs parroquial quan has de fer política nacional. Necessites una política i, sobretot, un programa nacional. Tothom resta obligat a tenir la referència de la llista nacional”. Aquesta gran coalició de centre-dreta sembla l'única possibilitat que tenen de guanyar les eleccions, perquè en aquests moments les enquestes donen la victòria al PS.

Ara, les grans incògnites dels comicis són, a banda del vencedor, l'augment del vot en blanc i l'abstenció, i, sobretot, la possibilitat que es repeteixi l'empat tècnic al Consell.

Joan Tomàs